

Liekový fond patrí do systému. Práva pacienta nenahradí

HFS podporuje vznik inovatívneho liekového fondu aj posilnenie práv pacientov v liekovej novele. Od vedenia rezortu očakáva konkrétny plán s pravidlami, finančným krytím, zodpovednosťou a harmonogramom.

BRATISLAVA, 14. septembra 2026 – Healthy Future of Slovakia (HFS), expertná iniciatíva think tanku Future Slovakia Forum, podporuje vytvorenie inovatívneho liekového fondu ako súčasti systému skorého prístupu k vybraným terapiám. Zároveň považuje za dôležité zachovať a dotiahnuť právne záruky pacientov, ktoré sleduje lieková novela. Stanovisko HFS dnes zverejnil portál ozdravme.sk.

Diskusia o osude liekového fondu sa podľa HFS nemá zúžiť na falošnú voľbu medzi novelou a fondom. Zlepšenie právneho postavenia pacienta a vytvorenie funkčného fondu sa majú dopĺňať, nie navzájom blokovať. Pacient má vedieť, za akých podmienok sa liečba uhrádza, dostať zrozumiteľné odôvodnenie rozhodnutia a mať účinnú možnosť jeho preskúmania. Podpora týchto princípov však neznamená paušálny súhlas s každým ustanovením novely ani tvrdenie, že novela vyrieši všetky problémy dostupnosti.

Novela a fond majú rôzne úlohy

Návrh novely už obsahuje osobitnú cestu vstupu vybraných liekov vrátane podmienene registrovaných terapií, ustanovenia o údajoch z klinickej praxe a následné prehodnotenie úhrady. Riadený prístup preto nemusí vzniknúť iba prostredníctvom samostatného fondu. HFS však rozlišuje tri funkcie. Kategorizácia určuje podmienky úhrady lieku pre vymedzené indikácie a skupiny pacientov. Výnimkový režim rieši potreby, ktoré štandardná úhrada nepokrýva. Inovatívny fond má zabezpečiť osobitne plánované a sledované financovanie riadeného prístupu k vybraným nákladným terapiám, pri ktorých treba doplniť dôkazy a následne rozhodnúť o ďalšom režime úhrady.

Pridanou hodnotou fondu nemá byť ďalšie schvaľovacie miesto, ale spojenie včasného prístupu, predvídateľného financovania, zdieľania rizika a povinného vyhodnotenia výsledkov v jednom zodpovedne riadenom programe. Fond musí nadväzovať na kategorizáciu a existujúce dohody o úhrade, nie ich zdvojsť alebo obchádzať.

Expertná skupina HFS zdôrazňuje, že fond má byť stabilnou súčasťou systému, nie opakovaným príslubom každého ďalšieho ministra. Jeho dopracovanie nesmie oslabiť ochranu pacientov v novele a novela zase nesmie byť zámienkou na jeho odkladanie.

Aký fond HFS navrhuje

V rámci REFORMY 3.3 chápe HFS inovatívny fond ako účelovo určený, osobitne sledovaný a rozpočtovo limitovaný mechanizmus skorého prístupu. Jeho konkrétnu právnu formu, zdroje a finančný rozsah treba ešte dopracovať. Otvorený spôsob realizácie však neznamená, že sa HFS vzdáva samotného zámeru.

- prioritou majú byť terapie s významným očakávaným klinickým prínosom a nenaplnenou liečebnou potrebou, najmä pri veľmi zriedkavých ochoreniach a pokročilých terapiách vrátane génovej a bunkovej liečby;

- o zaradení nemá rozhodovať iba cena, označenie lieku za inovatívny ani sila verejnej kampane, ale odborné posúdenie prínosu, neistoty, závažnosti ochorenia a vplyvu na rozpočet so štandardizovaným zapojením pacientov;
- dočasná úhrada musí mať vopred dohodnuté podmienky: pre koho je určená, aké výsledky sa budú sledovať, kto dodá a vyhodnotí údaje a kedy sa rozhodne o pokračovaní, úprave alebo ukončení režimu;
- pravidlá musia vopred určiť, kto zodpovedá za doliečenie alebo bezpečný prechod na vhodnú alternatívu pri zmene úhradového režimu, aby sa riešenie nepreneslo na pacienta až po uplynutí zmluvy;
- údaje z klinickej praxe majú slúžiť rozhodovaniu aj kontrole – s právnym základom, ochranou patientskych údajov a zrozumiteľným verejným prehľadom.

Osobitné financovanie neznamená peniaze mimo pravidiel

Fond musí byť súčasťou spoločného viacročného finančného rámca zdravotníctva s určeným rozpočtom, pravidlami použitia a postupom pri rastúcich záväzkoch. Nemôže vzniknúť ako otvorený príslub úhrad bez krytia a jeho financovanie nesmie spôsobiť nepomenovaný výpadok inej potrebnej starostlivosti. Viacdrojové financovanie treba vyčísliť, nie iba pomenovať: presun peňazí medzi existujúcimi položkami nevytvára nové peniaze a tú istú úsporu nemožno vykázať dvakrát. HFS zároveň neprezentuje nové lieky ani zber dát ako automatický príslub úspor.

Od príslubu ku konkrétnemu plánu

Od ministra zdravotníctva HFS očakáva dlhodobú víziu a uskutočniteľnú stratégiu pred voľbami v roku 2027 aj po nich – bez ohľadu na to, kto bude rezort viesť. Od dnešného vedenia rezortu očakáva konkrétne rozhodnutia a prípravu, ktorú netreba odkladať na výsledok volieb. Od vedenia po voľbách očakáva nadviazanie na preukázateľne funkčné kroky, opravu nefunkčných a pravidelné verejné vyhodnocovanie.

Pri liekovom fonde je tento test celkom konkrétny. HFS očakáva plán jeho vzniku, ktorý bude obsahovať:

- pravidiel vstupu;
- prepojenie s kategorizáciou a výnimkami;
- vyčíslené finančné krytie;
- jasne určenú zodpovednosť;
- harmonogram.

Otvorené technické a finančné otázky sú dôvodom, fond zodpovedne dopracovať, nie opustiť. **Vízia má presahovať voľby. Zodpovednosť za jej napĺňanie sa však začína dnes.**

Celé stanovisko HFS

Portál ozdravme.sk, 14. 9. 2026: [Liekový fond patrí do systému. Práva pacienta nenahradí](#)

Viac o práci HFS: future-slovakia.eu

O Healthy Future of Slovakia a Future Slovakia Forum

Healthy Future of Slovakia je [expertná zdravotnícka iniciatíva](#) think tanku Future Slovakia Forum. HFS pripravuje celosystémový odborný rámec REFORMA 3.3 pre slovenské zdravotníctvo; rámec posudzuje medzinárodný [Poradný výbor REFORMY 3.3](#). REFORMA 3.3 nie je vládny ani stranícky programom.

Mediálny kontakt:

Dávid Bořuta, riaditeľ Future Slovakia Forum · media@future-slovakia.eu · +421 911 802 407 · www.future-slovakia.eu

KONIEC TLAČOVEJ SPRÁVY

